

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 17

На 2 септември 2014 г. се проведе заседание на Обществения съвет към Централната изборителна комисия при следния

Дневен ред:

1. Информация от представител на ЦИК по повод наши искания.
2. Искания към Централната изборителна комисия.
3. Разни.

ПРИСЪСТВАХА:

Антоанета Цонева – Институт за развитие на публичната среда;

Даниел Стоянов – Асоциация за реинтеграция на осъдени лица (АРОЛ);

Йорданка Бачева – Сдружение „Нова алтернатива“;

Ивайло Цонев – Европейско общество за защита на човешките права – България;

Михаил Мирчев – Гражданска инициатива за свободни и демократични избори (ГИСДИ);

Емилия Константинова (представител на Галина Асенова) – Институт за социална интеграция

ОТСЪСТВАХА:

Емилия Друмева – Асоциация на младите юристи и Институт за модерна политика – служебно заета;

Йордан Памуков – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Пловдив;

Сезгин Мехмед – Фондация „Младежка толерантност“;

Веселина Кирилова-Стаменова – Сдружение „България на гражданите“;

Бождар Василев – Федерация на независимите студентски дружества;

Антон Хиджов – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация;

Пройчо Караиванов – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Плевен;

Свилена Георгиева – Гражданско сдружение „Заедно за Къкрина“.

Заседанието бе открито в 14,15 ч. и председателствано от господин Даниел Стоянов.

* * *

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Откривам заседанието.

От вчера има Решение № 818 на Централната изборителна комисия, в което се казва: „Кворумът за провеждане на заседание е повече от половината от състава на Обществения съвет. При липса на кворум заседанието се отлага с 15 минути и се провежда с присъстващите членове.“

Ние изчакахме 15 минути и при падащ кворум можем да започнем работата си. Присъстват 6 членове на Обществения съвет.

Предлагам дневният ред да се състои от следните точки:

1. Информация от представител на ЦИК по повод наши искания.

2. Искания към Централната изборителна комисия.

3. Разни.

Има ли други предложения за дневен ред?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Примерно в т. „Разни“ или преди това може би е редно да кажа няколко думи по повод заседанието на Работната група по експерименталното машинно гласуване.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ще разгледаме това в т. „Разни“. Колеги също така са били и днес на заседанието на друга работна група и ще докладват в тази точка.

Преминаваме към разглеждането на **точка първа** от дневния ред:

1. Информация от представител на Централната изборителна комисия по повод наши искания.

Думата има Таня Цанева.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Първо, както каза и Даниел, Централната изборителна комисия гласува решението за промяна на общите правила на Обществения съвет, взехме решение и за включването на нов член в Обществения съвет – представител на Гражданско сдружение „Заедно за Къкринa“. И на трето място аз разбрах, че вие имате необходимост от информация по отношение на секциите в страната, колко са на брой и къде се намират. Тази информация всеки момент ще мога да ви представя на CD. В момента се подготвя този диск.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Друго засега нямам.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Официално в писмото имаше искане да ни бъде предоставен отчет за приходите и по-скоро за разходите по предишната медийна и информационно-разяснителна кампания. Това го искаше госпожа Цанева.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ще го имате. Всичко е обсъждано и гласувано на заседанието на ЦИК вчера.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: На предишното заседание това, което обсъждахме, беше Централната изборителна комисия да си изпълни задължението по чл. 57, ал. 1, т. 20, което е обявяване

освен броя и адресите на избирателните секции, също така и броя на избирателите. До момента тази информация не е качена интернет страницата на ЦИК. А ние знаем, че я има в ГД „ГРАО“.

В хронограмата за изборите пише, че този срок изтича на 17 август 2014 г. за оповестяването на тези данни. В момента сме 2 септември 2014 г., 14,25 ч. и тези данни ги няма на интернет страницата на Централната избирателна комисия.

Това беше едно от исканията ни, което на миналото заседание направихме. Господин Цветозар Томов каза, че тези данни ги има може би ще задейства процедурата, за да не правим официално искане. Но сега разбирам, че вие сте взели решение да се предостави на диск, но искането ни във втората си част беше да се предостави в екселски файл.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Да, не само ще бъде предоставена на вас, но и ще бъде качена на сайта на Централната избирателна комисия. Може и вече да е качена. Не мога да кажа точно. Тя е голяма по обем и казаха, че ще бъде направено така че да не тежи на страницата, но да има достъп до нея. Как ще бъде, ще помоля госпожа Манолова, която се занимава и отговаря за връзките с „Информационно обслужване“ АД, и тя ще ни каже къде е точно. Но това решение вече сме го взели снощи.

Мисля, че няма друго искане.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Едно допълнение към въпроса: Знаете ли някаква причина за това забавяне с две седмици и защо и до този момент не е качена тази информация за броя на избирателните секции?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не, не мога да кажа.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Понеже има разлика: дали просто е пропуснато дали е умишлено или поради някаква друга причина и каква точно.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Абсурдно е да е умишлено, но не мога да ви дам конкретен отговор по каква причина.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз си задавам въпроса защо се приема хронограма със срок...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ние на изпит ли сме?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Защо се приема хронограма, има срок – разсъждавам на глас, наистина – и ние някак си тук се оказваме: Може ли да ви напомним да изпълните собствените си разпореждания? - Затова питам има ли някаква причина?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ето, уважаеми колеги. Казах ви, че не мога да дам отговор. Вече отговорих на този въпрос, за втори път отговарям: не мога да дам отговор защо ЦИК не е изпълнила това свое задължение. Но мисля, че всеки един колега от комисията би ви благодарил, както и аз, затова че ни напомнихте. И всъщност мисля, че точно това е връзката между Обществения съвет и Централната изборителна комисия: да си бъдем взаимно полезни.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: По отношение ще направя една вметка, ако може, която може би ще актуална за следващите избори. За миналите евроизбори имаше хронограма, в която пишеше, че електронните машини за гласуване трябваше да бъдат доставени до 20 дни преди изборите в ЦИК. Съответно това се случи 8 дни преди изборите. И сега за тези избори такова решение няма: кога трябва да бъдат доставени машините. Въобще такова решение няма в ЦИК.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Никой не знае.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Тоест, това може да бъде същия случай и за следващите избори да няма решение затова кога трябва да бъдат публикувани изборителните...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Вие много добре знаете, че в крайна сметка Централната изборителна комисия не провежда търга за машините, за наемане на машините, така че за съжаление от нас не зависи това.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Госпожо Цанева, едно техническо питане, тъкмо сме повече тук. Ако Красимира Манолова я няма, достъпът до сградата в случаи, когато не е вторник... Да го кажем на всички присъстващи тук, защото някои успяват да се оправят – Ивайло, Йорданка, но може би не всички знаят как. Първо,

това което аз знам, ние пускаме до администрацията на ЦИК, на имейла на администрацията на ЦИК кой ще участва в заседанието, примерно, на Обществения съвет, ако има промяна. И в конкретния случай няма проблем.

Но при участие примерно в заседанията на работни групи как става? Каква е процедурата?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ако Красимира Манолова я няма, има друг служител, който я замества.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: В смисъл член на Обществения съвет, който идва за участие в работна група какво прави?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Член на Обществения съвет, който желае да присъства било на заседание на работна група, било на заседание на комисията, заявява – желателно е поне час-два по-рано, за да може да се придвижи. Заявява се по телефон, дори и да не е на имейла. Може и по телефон. Дали ще е Красимира Манолова или ще е лицето, което стои на нейното бюро и я замества в редките случаи, когато я няма, този въпрос просто за мен не стои. Даже не подлежи на обсъждане за мене. Въпросът е решен преди да го поставите.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Че можем да участваме в заседанията на комисията и на работните групи в другите дни извън вторника.

ТАНЯ ЦАНЕВА: То е желателно.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Аз понякога досега, когато съм идвал по друга работа, отдолу се обаждам на телефон 22-42. Обаждам се, казвам, че съм от Обществения съвет, питат ме защо идвам. Не съм винаги сигурно за името на този, с когото разговарям, но веднага се обаждат долу на входа и въпросът се решава.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: А не да звъня примерно на госпожа Цанева по телефона: моля ви, дайте заявка. Не всеки път да звъня на Красимира.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Аз казвам, че съм член на Обществения съвет и искам да участвам в заседание на групата. И няма проблем.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз като съм идвал друг път, съм имал проблеми и съм се обаждал, за да ме пуснат. Затова питам.

Втората точка от дневния ред е:

2. Искания към Централната избирателна комисия.

По тази точка аз щях да отправя предложение да гласуваме да бъдат качени данните за броя на избирателите по секции. Но виждам, че това нещо вече е в ход, тази процедура е в ход, така че аз лично нямам други искания.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не е в ход, изпълнено е.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ето и госпожа Цонева и трябва да повторим.

Бяхме информирани от госпожа Цанева, че ще ни бъде предоставен на диск екселският файл за броя на избирателите плюс отчета за разходите за информационно-разяснителната кампания на евроизборите. Нали ти това поиска предишния път?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, имах ме среща в 11 часа и се получи.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Няма значение дали е справка.

ТАНЯ ЦАНЕВА: За планираните и изразходвани средства за разяснителната кампания за евроизборите. Изготвена е.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Сутринта имахме много бурна среща в 11 ч. Много, повече от обикновено. И аз получих нещо – това е личната справка на госпожа Мусорлиева. Колко е лична, колко не – не знам, ето я тук, можете да я видите.

Ако ще ми дадете 313 000 общо, което е решила ЦИК да ни даде, това ли е? – Аз получих и една таблица, но тя не е тук при мен. Тя е с две числа.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: 350 000 лв. планирани, 313 000 лв. изразходвани, усвоени.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ето тук го има същото нещо, но като дойдат официалните неща, тогава да ги коментираме.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Вие това ли ще обсъждате? - Тогава да отида да я намеря и да я донеса.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Може. Тогава тъкмо колегите ще ни кажат как е преминала срещата сутринта. След като предоставяне на справка за броя на избирателите вече е в ход, аз лично нямам други искания.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Вчера бях поканен от господин Емануил Христов на заседание на работната група за машинното гласуване. Тя започна един час по-късно, понеже преди това не можеха да се съберат членовете на комисията. Проведе се в работен порядък в един от кабинетите. Това са техническите изисквания към апаратите (*показва*), което приложение пише, че не е за публикуване.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Но го имате във вас?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Да, те ми го дадоха. Дадоха ми го уважаемите членове по искане на госпожа Сидерова. Не съм сигурен от колко човека е изготвено. Мисля, че само от господин Ерхан Чаушев. От другите е разгледано и одобрено. От различни пера се състои. Доста е общо на места. Тоест, това са изискванията, които сега трябва да бъдат дадени и са необходими на Министерския съвет, за да започне изготвянето на самия конкурс. При подготовката на конкурса и след това вече при неговото провеждане.

Доколкото знам, също така е необходимо да бъдат уточнени и точно местата на самите секции, където ще има разпределени машини, за да може да протече конкурсът и за да могат фирмите-доставчици да планират своите логистични разходи и т.н. Но все още не съм сигурен за тази информация и членовете все още не са сигурни къде точно да бъдат разпространени тези 300 машини. Бяха и доста лаконични по начина, по който обясняваха къде горе-долу да бъдат. По-скоро от гледна точка на логистиката си представяха как ще им е по-лесно да ги разпространят в пет района на страната.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Определени ли са?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не, не са определени. Чух за средата на страната: Пловдив, Стара Загора, Велико Търново, Ловеч, Плевен.

Да не е в крайните точки на страната. Не съм сигурен точно какви са съображенията за това. Въобще съображения не мисля, че има.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Отново Министерският съвет ли ще провежда процедурата за наемане на машините?

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Да, така е според Изборния кодекс.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Така е. Беше логично и можеха от ЦИК да направят предложение. Имаха време непосредствено след изборите да направят предложение до законодателя да смени именно възложителя на обществената поръчка. Редно е този, който изготвя и който провежда целия експеримент, редно е в крайна сметка да определи и изпълнителя.

Интересно е, че бройката в момента и процедурата в момента е такава, че в Министерския съвет има едни 320 000 или 360 000 лв. – не съм сигурен точно, които са отредени за провеждането на експеримента. Според тях Централната избирателна комисия първоначално определи 500 секции, т.е. използването на 500 машини, които да бъдат съответно наети. И сигурно сте чули предната седмица, че изведнъж Министерският съвет е казал: Не, това са твърде много машини, парите няма да стигнат, трябва да ги намалите... След което Централната избирателна комисия прие решение те да бъдат намалени на 300.

Интересно е обаче, че аз не съм чул никакви, а може би е редно да попитаме какви са доводите въобще да бъде решено първо да бъдат 500, след това – 300. Защо не са 305 или защо не са 290? Каква може да бъде аргументацията? Дали въобще са проведени някакви, каквито и да е минимални консултации с експерти или с доставчици? Кой ще гарантира въобще, че тези именно пари са максимално ефективно усвоени или не? – Не е сигурно за момента.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Може да има сравнение с предходните избори. Все пак някакъв обективен критерий има. Колко пари са похарчени на предходните избори?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Бяха 170 000 лв. за 100 машини. Толкова реално са изхарчени.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Значи по 1700 лв. на една машина. Това е вече контролно число за всеки следващ случай.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: А в момента са 300 машини.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: При 300 машини единичната цена трябва да падне според логиката на договарянето.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Трябва доста да падне. И в момента реално е по-ниска цената. Определено! Но на какво се дължи и колко точно трябва да падне? – Затова някой трябва да даде някакво обяснение.

Иначе самата подготовка на експеримента не протича по различен начин от предишния експеримент, който може би ще създава същите предпоставки и за самия му край, и за резултатите. Сега е по-голям мащабът на експеримента, по-важен е експериментът, защото има натрупан опит от предишния, защото от следващата година ще бъдат задължителни машините. Те трябва да бъдат внедрени, но в същото време виждаме, че реално те може би в най-добрия случай ще дойдат в ЦИК или поне изпълнителят ще бъде определен 20-тина дни преди изборите. Миналият експеримент беше 11 дни, което е просто необяснимо малко време. За нормален експеримент е необходимо месеци по-рано да бъдат налице машините и да може да бъде проведена информационна кампания, да бъде нагласен съответният софтуер, всички въпроси – организационни и други, да бъдат изчистени.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Господин Цонев, понеже ние нямаме официален отговор на искането ни до Министерския съвет, изпратено по факса на 20 август 2014 г., вчера на заседанието на Гражданския борд получихте ли тая информация? Стана ли ви ясно?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Това искане основно беше да се даде информация от Министерски съвет за хода на обществената поръчка.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Да.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Обаче интересното, което разбрах – тогава и от други членове на ЦИК разбрах именно, че е налице ход и

поръчка. Въобще процедурата ще е задействана. Затова и изпратихме това искане, когато се разбра, че тепърва Централната избирателна комисия приема техническите изисквания, които да бъдат основата на един такъв бъдещ конкурс, който все още изобщо не е започнал. Може би Министерски съвет не е подготвил. Тоест, стори ми се, че искането ни беше малко по-рано от необходимото.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Ако правилно съм запомнил казаното от Антоанета Цонева на борда и перифразирам: Освен този доклад ЦИК има ли анализ и правителството отделно има ли анализ? Защото мисля, че не само ЦИК трябва да има конкретен анализ на експеримента, а и правителството, защото то е важен участник. И то правителството от гледна точка на организация, на машини, финансиране, пък Централната избирателна комисия – от гледна точка на съдържанието.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Ако има такъв доклад, не са го давали на никой и не са го направили обществено достояние. Единственото, което има написано от страна на ЦИК за този експеримент, се намира в тези бюлетини. Една четвърт страничка тук и в другия една страничка само с цифри за реалните резултати, които на практика нямат никакво значение това е експеримент. Тоест, това са технически резултати по партии и коалиции.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Тоест, не обсъждат методиката, а дават само крайните резултати?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Точно така. Има едно-единствено изречение може би, което може да бъде анализ, в което пише просто като заключение: машинното гласуване е проведено успешно.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Това е оценка.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Да, това е оценка по-скоро. Единствената част, която е за такъв труд въобще. Има описание, кои членове на Изборния кодекс разпореждат, колко машини, къде са били разпространени... Но каквато и да е оценка, анализ кое се е случило хубаво, кое не; кое трябва да се подобри – кое не... Нищо подобно

не съм чувал от повечето членове на ЦИК, които са натоварени с това.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: По темата за анализите искам да кажа, че предния път на борда питах за анализа, който Централната избирателна комисия прави по смисъла на Изборния кодекс. Тогава ми беше отговорено, че този анализ представлява това въведение.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не знам какво значи „не“. Това беше отговор, казан пред медиите и пред всички нас: че анализът е въведението на бюлетина.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Това не е анализ, както и вие сами разбирате. Това е просто в бюлетина маркирано затова какво сме правили.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Такъв анализ има ли?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Анализът не е готов. Анализ ще бъде направен, но тъй като се застъпиха двата избора, нямаше такава възможност да се направи докрай.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: А анализ на машинното гласуване има ли?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не мога да кажа за машинното гласуване. Не съм в тази работна група и не знам какво е разисквано там. Аз мога да кажа за медийните пакети, за наблюдателите. В тези работни групи съм. Това са мои ресори и знам в по-голяма подробност какво се случва в тези направления. В другите, в които не участвам, трудно бих могла да дам абсолютно точни отговори.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Понеже на заседанието на борда действително много гласно бе заявено, че да, има анализ и това представлява въведението на бюлетина, което е разделено по теми, различните теми и различните заключения на избирателната комисия. Просто единствено няма препоръки, но всички други части на един анализ ги има тук. Така ни беше обяснено, което малко ми стана чудно и смешно.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Някакво разминаване е станало. Недоразбиране.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това го каза заместник-председателят на ЦИК пред всички.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Пред всички на първото заседание.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Има протокол затова.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Сега ще изкарам стенограмата и ще я прочетем.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не, не са това анализите. Няма и как да бъдат анализи.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Колеги, дайте да погледнем напред. Припомням, че на следващия Граждански борд мен са ме определили за председател. Не е ли добре да предложим и да включим в дневния ред точно на следващото заседание да се разгледа отново машинното гласуване? Примерно, Ивайло Цонев да постави проблематиката, както и може би и други колеги. И да помолим дотогава Централната изборителна комисия да си направи анализа. Да си финализира всъщност анализа за предходния експеримент. Ясно да напише целите за втория тур на анализа. Защото вторият тур на експеримента не може да е просто в бройката: било 300, било 500. Трябва да има специфични методически цели и да се проверяват неща.

Аз така виждам смисъла на един такъв експеримент и просто ще помолим като Борд Централната изборителна комисия със своя представител да дойде да ни представи на практика този анализ от предишния експеримент и какво оттук-нататък вече. Те с правителството какво правят за организацията на следващия експеримент. Така можем ли да направим?

Правя конкретно предложение да помолим ЦИК, първо, да финализируют анализа си, и второ, да ни кажат каква ще е разликата между предишния експеримент спрямо новия експеримент и оттук-нататък да питаеме правителството какви търгове ще прави, колко ще струва, какви срокове ще се спазват и т.н. Всичките тези неща.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Да, логично е точно на следващото заседание това да се подготви.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Тоест, това да си бъде точка от дневния ред на следващото заседание, с което започва моята консултация с вас какъв да бъде дневният ред на следващия борд.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Аз ще предам това на комисията.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Това ще бъде поставено на заседанието на Гражданския въпрос.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Вие си решавате какви въпроси да си поставяте, но аз ви обясних каква е причината. И да поставяме сега неща, да поставя Гражданският борд задачи на Централната избирателна комисия да си финализира анализа за машинното гласуване от Европейските избори при положение, че сега има толкова много задачи, които и в момента решаваме, и ни предстоят, просто не виждам резон. Да се мисли какво се прави в момента.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Един резон е, че без обоснован анализ за едно нещо, не може да се направи следващото нещо. Това е наслагване.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ивайло, ти си повече наясно с машинното гласуване. Ти много добре знаеш - и не само ти, нищо по-различно няма от това, което беше на европейските избори, защото ние в момента не провеждаме пълно машинно гласуване. Това е вторият експеримент, в който ни е казано: до 500 секции. На първия направихме в 100 секции. След два-три месеца сега правим избори и нашето решение, ако сте ни следили решенията, беше за 500 секции.

Наложи се да си променяме решението на по-малък брой, защото ни казаха от Министерския съвет, че няма финанси. Затова намалихме броя на секциите. Разлика от европейския начин на използване на машинното гласуване и на тези избори няма. И няма как да има, защото то все още е експериментално.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: С известна разлика в мащаба.

ТАНЯ ЦАНЕВА: След като направим тези два експеримента, тогава вече ще можем...

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Значи тогава, че само в количеството е разликата.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Нали може и аз да задавам въпроси към Обществения съвет?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ние сме в свободна приятелска атмосфера.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Тогава аз искам да ви попитам: вие в какво виждате разликата по прилагане на машинното гласуване в европейските и в предсрочните избори за Народно събрание? Иво, ти като най-запознат...

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: В смисъл какво? Би трябвало да има разлика ли?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Да.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Въз основа първо на един анализ на първия експеримент ще излязат множество критични точки и положителни точки, които следва да бъдат коригирани. И това ще се види в следващите.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Например? Ти проследи, ти видя ли?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Защо ЦИК до момента трябваше да бави изготвянето на тези технически изисквания, а не ги предостави в деня, в който служебното правителство встъпи в длъжност? Това на практика обрича в голяма степен подготовката на експеримента. Условието са в 90 % или в 80 % същите в сравнение с предишните избори. Въпросът с времето е един от основните, за което миналият експеримент не протече по най-добрия начин, а също така и този.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Кое по-точно не протече добре?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Информационната кампания, обучението на съставите на СИК, обучението на съставите на РИК. Фирмата, който обработва данните след това - „Информационно обслужване“ АД и фирмата-доставчик буквално работиха до събота включително, за да напасват софтуерите си, защото нямаха абсолютно никаква комуникация помежду си. На практика тези фирми, които

обработваха резултатите в изборния ден, се срещнаха за първи път три или четири дни преди изборите. За първи път!

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Говориш за така наречения математически колектив?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: За „Информационно обслужване“ АД. Флашките да се дават на служители от „Информационно обслужване“ АД, които обработват в техни файлове информацията. Поради ограниченото време самите протоколи: разбра се всъщност, че отрязъкът, който излиза от самата машина, не отговаря на изискванията на ЦИК, има множество полета или неща, които се разминават и според членове на ЦИК този протокол следва да бъде различен. И това нещо също се разбра буквално три дни или четири дни преди изборите.

Нивото на сигурност въобще не беше коментирано в този експеримент. Никой не спомена думата сигурност.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не, нивото на сигурност се коментира и то многократно с указанията, които сме дали. И ако ти внимателно си се запознал с тях, ще ги знаеш.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Указанията може да са написани, но не са подлежали на дискусия. Информационна кампания нямаше – нулева информационна кампания имаше за този експеримент.

ТАНЯ ЦАНЕВА: За информационна кампания в момента не говорим. Ние говорим в момента за машинно гласуване. Нали това е темата?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Информационна кампания за машинното гласуване. Разпространение на машинното гласуване като един начин за гласуване в бъдеще и т.н. Тоест, има определени критични точки, но до момента никой не ми е поискал мнението. Аз написах един доклад, който по-скоро няма препоръчителен характер, а по-скоро е описателен. Впоследствие беше наречен анализ. Но никой не ме е попитал директно за мое становище или на някого от нас

въобще. Ние не сме молени досега за каквото и да е мнение. По-скоро ние сме си дали нашето мнение.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Аз като преди две седмици ви помолих за мнение и становище по разяснителната кампания, нещо изпратихте ли? Дадохте ли?

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Направихме среща. Както вие ни помолихте за мнение и становище по отношение на решението за регистрация на наблюдатели, така и ние ви дадохме препоръки и становище за провеждането на информационната кампания.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Добре. Надявам се да ги получа тези становища.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Днес на работната среща бяха протоколирани най-малко две предложения, даже повече. Първо, въпросите и отговорите на сайта на ЦИК да се направят с хипер връзки – линкове, за да може хората като видят: виж декларация еди-коя си, да не виждат номера, а да влязат вътре и да могат да я прочетат. Защото колкото и да е просветен нашият избирател, нали не очакваме, че той ще влезе в изборните книжа и там ще открие това. Просто практиката трябва да е: той влиза в линка, натиска си бутона за принт, принтира си съответното приложение, попълва го и го изпраща. Така и за електронната проверка трябва да има линк към нея. Мисля, че това се възприе. Поне въпросите и отговорите за избирателите да бъдат с вътрешни линкове към документацията. Така се прави всеки един сайт.

Другото нещо, за което не можахме да се разберем. Въпреки постоянните апели към гражданското общество, че трябва да помага, е да бъдат сложени на първа страница банери на граждански инициативи, които имат отношение към изборите. Има инициативи, свързани с вдигане на избирателната активност, със събиране на сигнали, с карта на българите, които живеят в чужбина, които се мобилизират в момента да си разпределят секции и да указват кой къде ще гласува и т.н. Изброиха се тия инициативи.

По-скоро към това: разбирам, че комисията вече е разсъждавала по въпроса и няма голямо разбирателство, такова взаимодействие. Защото комисията няма достатъчно доказателства. Беше казано, че съдържанието на тези сайтове и т.н. е достатъчно коректно, откъде се събира информацията в тях и всичко останало. Това е доста странно.

Познавам практиката на други страни. Те са петимни да работят с граждански групи и НПО-та, които работят по темата. И най-нормално е, когато има някаква свършена работа по визуализация на информация, по каквото си представяте, което може да направи една гражданска структура, тя да има някаква отправка към страницата на ЦИК. Защото хората, които влизат в ЦИК, е хубаво и трябва да видят и другите възможности, тъй като тези организации работят с ограничени бюджети и никой не може да рекламира собствения си сайт отделно просто само за една кампания. Това просто е неефективно.

И сега отново подчертавам това нещо. Знам, че върху една от тези инициативи е имало дебат. Така наречената карта на Боян Илков. Това е един блогър – момче, което абсолютно доброволно се занимава. Базирано е в Германия и в момента има карта, в която всеки един българин, живеещ в чужбина, може да се позиционира. Примерно, аз живея в Мюнхен, отивам там и виждам коя е най-достъпната изборителна секция, най-близката изборителна секция. Дори картата е направена така, че мога да видя пътя, по който да стигна, да изчисля колко километра са, какви разходи ще имам, да взема да събера и други хора.

Знаете, че тези хора за разлика от нас имат много сериозен проблем да се придвижат 500 – 1000 км и не е без значение тази информация да е визуализирана.

Но така или иначе пак официално и неофициално беше подчертано, че трудно ще се постигне някакъв резултат на сайта на Централната изборителна комисия да има такива банери към такъв род инициативи.

Давам ви информация за работната група, защото се питаше какви идеи са обсъдени и предложени.

Хубавото е, че присъстваше и един много просветен в темата човек за социални мрежи. Той остави координати. Каза, че е работил по темата за гласуването в чужбина и информационна кампания през фейсбук и твитър. И изобщо ноу-хау, с което разполага. С него мисля, че ще има добро взаимодействие, тъй като той в момента е съветник към вицепремиера по еврофондовете. Каза, че ще търси някакъв бюджет, който е извън бюджета на Централната избирателна комисия, тъй като се разбира, че трудно ЦИК би могла да отдели бюджет.

Защо го казвам?

Една от идеите, която също беше отхвърлена, беше Централната избирателна комисия да наеме агенция, която да измерва информираността на хората в рамките на кампанията. От какво тръгваме и до какво стигаме. Това беше отхвърлено на минутата, в която го казах. То беше предложение от предното заседание. На базата на стенограмата го разисквахме. Нали си спомняте? – Че времето е малко, че как ще се проведе такава обществена поръчка и т.н. Абсолютно пълно неразбиране по този въпрос.

Така че, Таня, каквото и да предложи, то среща такъв отговор. Да го напиша – да не го напиша, да го стенографираме, да го обсъдим... Отговорът? – Има резистентност. Сега бюджетът е от 150 000 лв. нагоре. Могат да се направят много повече неща.

За прословутия плакат, за който от миналата кампания се борим, пак ни беше някак-си вменена вина, че аз съм искала да има плакат във всяко село и паланка и затова предложението е за 600 000 бройки. Това чувам за пръв път в живота си. Никога не съм предлагала такова число.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не. Ти число не си предлагала. Аз също го потвърждавам.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да. Това е доведено до 20 000 бройки, което ще бъде поставяне пред всяка секция. Обаче ние не искаме това. Пред всяка секция – ОК. Въпросът е, че в рамките на кампанията няма да има плакат там, което пак е различно от предложението, около което тука сме се обединили.

И аз спирам да изброявам тези неща, защото ти казваш: вие какво предлагате, ние какво правим?... Ето, изброих 6-7 неща, които просто срещат отпор. Неразбираемо е това за мен, бе хора.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не за всичко е отпор, защото в момента се провежда среща с „Информационно обслужване“ АД по първия въпрос, който поставяш.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, за линковете. Това е съвсем елементарно вече.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Така че това, което може към момента да се направи, ще се опитаме да го направим.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Затова във връзка с това казвам, че ние предлагаме неща, а на мен пак ми беше казано: вие къде сте; имате само претенции към нас; не идвате на нашите заседания; вашите предложения идват при нас много късно, когато нямат смисъл... И това е протоколирано.

Как да ги направим по-актуални, кажи ми? Как да предложим за информационната кампания нещо при положение, че тя в момента се стартира?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Тя не се стартира, тя се изпълнява в момента.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не се изпълнява всичко. Възложено е да се правят клипове и да се печатат материали. Но информационната кампания не е само това. 450 000 лв. са и сега ще ви прочета числата.

Излъчване на видеоклипове за миналата година – общият бюджет е 313 324 лв. с ДДС изразходвани при проектобюджет 350 000 лв.

Излъчване на видеоклипове – 179 605 лв. Всичко е с ДДС, което чета.

Излъчване на радиоклипове – 50 938 лв.

Производство на 6 броя видеоклипове – 21 931 лв.

Печат и дизайн на печатни материали – 47 317 лв.

Разпространение на печатни материали – 13 532 лв.

Това получих аз като някаква неофициална разбивка.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Тя не е неофициална – качена е на сайта. Сигурно е качена вече.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не знам какъв е проектобюджетът за клиповете. Може тази година да е по-висок. Всъщност на каква цена е спечелена поръчката?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не мога да кажа точно, тъй като аз отсъствах миналата седмица, когато се е провеждало договарянето и всъщност определянето на изпълнителя.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Искам да кажа, че спрямо миналата година има ресурс и могат да се направят повече неща. Ето, ние ги предлагаме. При 450 000 лв. бюджет сега, да не може да се отдели процент от бюджета, за да се измери ефективността на кампанията – аз това не го разбирам. Честно ви казвам. И ние работим с проектно финансиране. Абсолютно всички ни искат да покажем резултат: до колко хора сме достигнали, колко сме похарчили. Това е абсолютно задължително, когато се прави информационна кампания, платена с пари на донори.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Въпросът е за резултатите от евентуална такава кампания.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Всеки донор иска резултат - ти да си го измерил и да го верифицираш. Сега когато ние искаме това да се направи, то се приема като нещо супер екстравагантно. То не е такава! Не е! Половин милион лева! – Би трябвало да се измери ефективността. На днешна дата знаят за преференцията, по средата на кампанията знаят 30 на сто, накрая

Давам ви пример и свършвам с това. В моя фейсбук, който е близо 4000 души още 2000 последователи, хората са супер активни политически. Но аз се натъквам на това, че те не знаят как се използва преференцията. Говоря за много информирана публика. Много! Не просто за хора, които не се интересуват от темата. Те не знаят. Не знаят правилото за първия, не знаят затова, че сега било 7 на сто и такива неща. Кое то на мен ми показва, че има проблем. Това са хора много добре информирани, които се интересуват живо. И не знаят! Е, как ще научат?

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Аз също искам да кажа няколко думи за нашето предложение. По решение на Обществения съвет всички организации, които участвахме като наблюдатели, дадохме анализи, предложения и препоръки към ЦИК. Абсолютно във всички анализи – смея да твърдя, че съм ги прочела старателно и имам адмирация към всички колеги - основната препоръка беше за разяснителната и информационна кампания, която задължително Централната изборителна комисия трябва да проведе във връзка с преференциалния вот, който е нещо ново за Изборния кодекс.

На последното заседание и срещата, проведена с членовете на ЦИК, всички казаха: да, ще подкрепим, ще направим нещо за следващите избори...

Не трябва да се пропуска и фактът, че времето е малко. Но най-малкото тези плакати, за които са заделени средства в този бюджет, даже и 25 000 да са, не трябва да бъдат оставяни пред изборителните секции в деня преди изборите. Те трябва да бъдат поставени пред районните и секционните комисии или пред кметствата в населените места при започване на предизборната кампания. Тя вече започна. Сега като се изтегли жребият, спокойно могат да се задължат районните комисии и секционните комисии, а там където няма районни и секционни комисии – кметствата. Това са общински администрации, които също получават публични финанси и могат да предоставят тези плакати. Защото ако се оставят без надзор, безхаберно, те ще се унищожат. Да се поставят на място, на

което има контрол от съответните населени места и общини. И да стоят до произвеждането на изборите. Непрекъснато избирателите да ги виждат. Иначе е безсмислено. Ще ги сложат пред секциите, но хората отиват, гласуват за 5-10 или 15 минути и дали изобщо ще забележат тоя плакат или няма...

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Те предварително са решили за кого ще гласуват.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Да, те са решили.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не е въпросът за кой. Въпросът е как.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Не за кой, а как да се гласува.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, много интересна тема е и аз се зачудих, примерно, за моите подопечни, които наблюдавам. Там пък каква информационно-разяснителна кампания може да се проведе? – В смисъл в арестите и в затворите.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ще им занесем брошурите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Между другото какви са наблюденията? Искам да попитам колко процента от задържаните са употребили преференции? Масово?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: 25 процента излязоха при мене. От общата беше всеки четвърти, а в арестите и в затворите е всеки пети. Точно 20 на сто. Всеки пети.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Значи хората по някакъв начин и в ареста са чули. Това го отдавам, че единствената информация, до която имат достъп, е телевизията. Значи те от телевизията са научили.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Телевизия и радио. Те друг достъп нямат. Но това, което ми направи впечатление и е интересно: не знам дали сте обърнали внимание на анализа ми, но имаше около 250 човека, които са гласували в тези секции и които не са задържани. Тоест, това са членове на секционни избирателни комисии и персонал. Преференциите обаче бяха повече. Дори да ги изкараш и да кажеш, че тези 250 в повечето са гласували с

преференция, което също не е възможно, преференциите бяха повече. Общият брой на преференциите е по-голям от 250, които са външни в местата за задържане. Тоест, и тези хора вътре по някакъв начин – дали на тото, защото отдясно квадратче, отляво кръгче – по какъв начин, но е достигнала тая информация и са я употребили. *(Реплики.)*

В нашите затвори няма демокрация. Има много добра система на самообучение.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Интересен е резултатът от вота, че най-много за Бареков са гласували.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не. В Пловдив преференциите бяха за Бареков. В Пазарджик бяха за Пеевски. Това са преференциите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не за преференциите. Говоря за резултата.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: В резултата Бареков води.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Резултатът е за Бареков определено. Което пак е доказателство, че факторът е телевизията. Понеже Бареков има много голямо телевизионно покритие, те най-много предполагам са чували и гледали съобщения, свързани с Бареков и са го предпочели. Освен това имат и профил на хора, които може би предпочитат политици като Бареков. Но това е отклонение. Въпросът беше за каналите за комуникация.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не е отклонение, защото досега в секции с гласуване в контролирана среда, ДПС си е водило убедително. Но в един момент как така Бареков да стане първи? Меко казано е интересно.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не знам. Тук социолозите ще кажат.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ще си направите анализи.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Един допълнителен въпрос за информационната кампания. Тези плакати ще бъдат като цяло на

темата избори и провеждането им, не конкретно върху преференциите като възможност?

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Госпожа Мусорлиева ни информира, че вече е взето решение за 25 000 бройки.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Те може да са с мотивационно съдържание: гласувай и т.н.

ЕМИЛИЯ КОНСТАНТИНОВА: Аз лично не си представям като ефективност плакатите да бъдат сложени пред секциите. Никой няма да отиде специално до училището, ако то е на километри от дома му и не му е път. Нито някои баба и дядо на село ще отидат до кметството да четат плакатите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това е една от възможностите. Има и други информационни източници, които хората могат да ползват. Да кажем и за тези стейтхолдъри.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: И още за информационната кампания. Понеже гласуването с преференции е един нов елемент за нашето законодателство, особено за такъв тип избори, ще има ли информационна кампания било то с печатни материали или видеоклип изключително насочен към тази нова възможност в изборната система. Той да не бъде просто част от друг клип, в който да бъде упоменато, а да бъде действително един клип, насочен към този нов елемент или брошури.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Има и брошури, има и клип.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: За начина на гласуване има.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Но специално за използването на преференцията, а не като цяло за кампанията за изборите.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Има за начина на гласуване. В самата обява на сайта на ЦИК сме дали темите и ще има и клип, и брошура.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: За начина на гласуване, но няма ли да има отделен само за използване на преференцията?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Как ще направиш отделно?

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Едното е разяснение на процедурата.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз така разбрах въпроса на господин Цонев: дали ще бъде обърнато внимание, че има преференция.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Да.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Но аз исках малко повече обяснения да има, понеже аз си представям информационната кампания на ЦИК, в която просто ще има: моля, гласувайте като посочите с хикс или да, като отдясно можете да посочите и вашата преференция за конкретен ваш кандидат... Но ми се искаше просто да има между редовете и малко повече думи затова, че за първи път нашето законодателство предвижда и можеш да гласуваш и за конкретна личност; ако някой ви харесва и искате той да застане начело, то може за първи път да го посочите...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ивайло, аз смятам, че след тази среща има за всичко възможност, когато човек има желание. Нищо не пречи след вашето заседание да се срещнете с госпожа Мусорлиева – тя няма да ви откаже, и да си дадете тези свои идеи, ако те не са включени. Защото може и да са включени.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Освен това в самия клип, в който се обяснява как се гласува, спокойно накрая може да се каже: за първи път от 25 години имаш право да избираш с преференция – използвай я.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Най-напред трябва да се обясни какво означава преференцията, понеже хората не знаят. Това трябва да им бъде разяснено. Да им бъде втъпявано какво означава преференцията.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Клиповете са 20-30 секунди и се опитваме да обясним. Но нали разбирате, че колкото и да се опитваме всичко да обясним, няма как да стане. Но се стараем така да бъде. Единият клип вече е готов. Днес го гледахме. Направиха се съответните корекции и вече е изработен. Този клип е за избирателните списъци – как да се намериш, как да разбереш в коя секция си, къде е тя...

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, имам едно предложение. Можем ли да вземем становище по повод тези плакати? Ако наистина е взето решение те да бъдат разпространени в деня на изборите пред секциите, това за мене е безсмислено пилеене на обществени средства.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Аз се извинявам, че те прекъсвам, но тази информация не знам откъде я имате.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: От госпожа Мусорлиева.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Госпожа Мусорлиева не ви е казала, че ще бъдат в деня на изборите поставени пред секциите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Пред секциите каза.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Пред секциите – да, но не е казала, че в деня на изборите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Кога да ги сложат? Там са училища.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Първата забрана е да не се води там предизборна агитация.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Това не е предизборна агитация. Аз мисля, че е най-добре да изразите това писмено, но аз специално си записах днес след нашата среща: в случая за плакатите – да се поставят пред кметства, общински администрации или на места, където има контрол. Това ще бъде предадено от моя страна, но и вие можете да си го дадете.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Госпожа Цанева, моето предложение беше следното: Доколкото си спомням, местните администрации имат определени места, на които да бъдат разпространявани предизборните агитационни материали. Може ли точно на тези места да стои този плакат?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не мисля, че е разумно и ще кажа защо. Защото знаете как се лепят плакатите от една партия върху друга, върху тях, върху тях и върху тях. Затова мисля, че предложението, което беше направено, беше много добре.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Или от кметството да определят къде точно да сложат този плакат.

ЕМИЛИЯ КОНСТАНТИНОВА: Госпожа Цанева каза точно това: да се поставят на места, където да бъде контролирано и да не бъдат сваляни.

ТАНЯ ЦАНЕВА: А не там, където са плакатите на партиите и други участници в изборите.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Възможно ли е това Централната избирателна комисия да го реши?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Възможно е, разбира се и ще бъде направено.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Говорим за информационно-разяснителна кампания. Дали ще има плакат вътре в кметството и ще го види някой...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не вътре, а отвън.

ЕМИЛИЯ КОНСТАНТИНОВА: Всъщност може по аналогия да се използват местата, които са определени за обявяване на избирателните списъци. Всяка избирателна секция има определено място затова. И там могат да бъдат сложени и тези плакати – на същите места.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Няма лошо и в това да се сложат пред избирателните секции в деня на изборите. ОК – няма лошо.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Аз мисля, ч по-добрият вариант е плакатите да се сложат там, където се поставят избирателните списъци и пред общинските администрации и кметствата.

ЕМИЛИЯ КОНСТАНТИНОВА: Така ще има плакат в района на всяка секция, мястото ще е защитено от сваляне на плаката. Също така това обикновено е по-комуникативно място от мястото на самата избирателна секция.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Добре, приключихме с този въпрос.

Имаме ли нещо друго да обсъждаме във връзка с разяснителната и информационната кампания? – Не.

3. Разни.

Госпожо Цанева, може ли да видите какво става със CD-то?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Те са тук, но не исках да прекъсвам работата. Отдавна са тук. Отчетът ще бъде качен днес на сайта. Това също ще бъде качено. Снощи взехме това решение.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това е едно историческо решение.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Става въпрос за номер, брой и адрес на секциите.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Това е много важно.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Би трябвало да е и на сайта, но ако го няма, ще бъде качено.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Има адреси на избирателните секции в страната и т.н., но няма списък. Ако го има, не знам къде са го сложили.

Между другото обръщам внимание за пореден път. Ако трябва, ще участваме в работна група за страницата на Централната избирателна комисия, но в тоя вид тя е абсолютно безсмислена.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Да, не е в най-добрия вариант.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Действително страницата в момента се поддържа от „Информационно обслужване“ АД изцяло. Аз не знам защо не се създаде едно звено към ЦИК, което да си поддържа и изцяло да изработи страницата?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Те са просто изпълнители.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Те са я изработили и я поддържат, но може би наистина е хубаво да се погледнат интернет страниците на други централни избирателни комисии. И да видят как те са организирани. Аз специално погледнах страниците на някои африкански държави, например на Гамбия. Интернет страницата им е просто разкошна и ЦИК може само да си мечтае ...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не като извинение, но знаем, това е много болезнен въпрос за комисията. Просто няма как, не ни стига времето.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, да продължим. Искам да кажа, че поне аз в тази страница не намирам списък на избирателните секции. Говоря за интернет страницата на ЦИК. Това още не е качено.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Казах ви, че има решение на ЦИК и ще бъде качено.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Има решение и това е историческа победа. Отново искам да го кажа. Не си правете майтап. Затова се борим от 2013 г. Борим се затова нещо и не можем да разберем каква е тази национална тайна относно броя на избиратели по секции. Затова със социологическите агенции свършихме работа и трябва да почерпя.

За да не става разминаване, намерих и отговора. Само да ви кажа доц. Маргарита Златарева какво е отговорила на въпроса на Антоанета Цонева, за да не правя грешка, защото там като сме, чуваме едно, но добре е, че има стенограма. Тя казва следното:

„ЦИК издаде бюлетин на изминалите избори за членове на Европейския парламент. Той е в два тома. Уводът на този бюлетин е своеобразният отчет на ЦИК пред обществото. Анализът разбира се трябва да съдържа и предложение за изменение на действащия Изборен кодекс, които предложения не са включени в увода, защото ЦИК прецени, че поради обективни обстоятелства, че в момента няма парламент, на който да предложим изменението на Изборния кодекс, поради което това липсва в нашия анализ.“

Тоест, тук пише, че липсва в нашия анализ, а уводът е отчет пред обществото. Така че ...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Мисля, че вече ви обясних. Нямахме възможност да го направим. Това, което е в бюлетина, защото трябва да го има, са различните раздели за европейските избори. Този анализ ще бъде направен и като анализ, и като предложения за промени, но след тези избори. Нямахме физическа възможност затова. Знаете го.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Разбрахме. Чета, за да съм обективен, какво е казал друг, а не да препредаваме. И много моля неща от сорта казали на лисицата, а лисицата на опашката си, и разваления телефон, да не стават. Няма смисъл.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Мисля, че може би в решение на ЦИК съм чел, че до два месеца след изборите трябва Централната изборителна комисия да е изготвила анализ за произвеждането на тези избори.

ТАНЯ ЦАНЕВА: В кодекса няма срок.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Може и в хронограмата да е било записано това нещо.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Но дойдоха предсрочните избори и не можа това да се случи. Защото трябваше да се готвят новите избори. *(Реплики.)*

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Преди да продължим нататък, понеже си признавам, че не съм толкова капацитет по всичко, госпожо Цанева, методическите указания към СИК в каква фаза са?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Може би днес ще ги гласуваме, а може и да не успеем днес.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Вече са готови?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Да. Включени са в днешния дневен ред.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Изразявам своето неудовлетворение от факта, че на нашите заседания идва един и същи член на ЦИК и ние не можем да поставяме важните въпроси, когато трябва.

Добре, има ли някаква възможност по имейл да ги получим предварително? – Това беше следващото, което имахме да разясняваме и ние не можем да направим принос специално по методическите указания към СИК.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Особено за броенето на предпоченциите. Това ще бъде най-голямото предизвикателство.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ще поставя сега въпроса на комисията.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Постави го. Ето обратната връзка да подпомагаме. Това, което можем да подпомагаме, е точно

в момента на изработването на проектите. А не: взехме решение. И после започваме да четем: извинявайте, ЦИК какво има предвид?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: По отношение на методическите указания имаше доста проблеми. Например, сега се сецам за наблюдателите, тъй като няма нарочен списък в изборните книжа за наблюдателите в секциите. Има изборни книжа, които са свързани с това кой ще вземе копие. Бурни скандали има и пълно неразбиране от страна на СИК има, че ние сме наблюдатели и искаме да ни запишат в колко часа сме влезнали, в колко часа сме излезли.

ТАНЯ ЦАНЕВА: В протокола се записва.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не, не е така.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Говоря преди това, а не накрая, когато се брой резултатът. Това е голям проблем. Не за нас, защото нашите хора всичките са доброволци, отчитат се пред нас по друг начин, но проблемът е за процеса. 63 000 регистрирани наблюдатели, а ние не можем да разберем от документацията колко души практически са били на терен. Трябва да има списък, който да се отпечати заедно с изборните книжа, и в който да пише: наблюдатели...- влязъл-излязъл... Комисиите не правят това.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Веднага те прекъсвам. Имаше през 2013 г. по предишния Изборен кодекс на извънредните избори такъв отделен списък. Сега нямаше.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Сега нямаше. Това е практическо нещо. Сега имаше списък кой ще взема копие и председателите на комисиите казваха: вие ще вземете ли копие? – Отговарях: Не, аз ще съм в друга комисия... - Значи няма да ви записвам...

Тоест, имаше някакъв списък на чакащите, които ще вземат копие. Един председател ми обясни: Ако не се запишеш в тоя списък, няма да ти дам копие... Казах му: Аз не съм мераклия за това копие...

Просто има едно тотално объркване в смисъла на тия неща!

ТАНЯ ЦАНЕВА: Едно съображение, което изхожда и то практиката. Ако има списък на наблюдателите, това означава, че

трябва да има списък и на застъпниците, трябва да има списък и на другите присъстващи. И аз имам опасението, че може би един член на СИК ще трябва да се занимава само с това: в колко часа влязъл, в колко часа излязъл, кой дошъл, име... Защото то не е само да го запишеш. Проверява се ...

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, но такава е изискването – че се отбелязва влизането.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Да, знам. Просто ми е трудно в момента да си го представя.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Знаете, че има ограничения за присъствието на представители на организации, на партии и затова се води документация

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Предлагам това наистина да се постави на вниманието на Централната избирателна комисия и ще ви кажа защо. Ако няма такъв тип документация – дали ще е в дневник и дали един член ще я води, появяваме се пред хипотезата и парадокса, че за 63 000 наблюдатели ние евентуално можем да установим тяхното присъствие, ако те са присъствали на броенето. Защото в протоколите само това се пише. При отварянето присъстваха – при закриването присъстваха. По време – не.

Но ако видим протоколите от 2013 г. – сега не мога да си го обясня защо, имаше и данни за наблюдатели, присъствали по време на гласуването. Когато говорехме с госпожа Сидерова и обсъждахме този въпрос, тя ни каза, че СИК е била длъжна, имало е дневник и е била длъжна там да ги вписва.

От гледна точка на правото, ако ние сме наблюдатели и подадем сигнал, вие можете дори да ни кажете: Чакайте, малко – вие изобщо не сте били там; не сте влезли, защото имаме задължението вие да се регистрирате при влизане – нали се удостоверяваш, но никъде не е записано. И ако имаме нарушение на политическите права, недай си, Боже, пък и някакви по-сериозни нарушения – в един момент обезсмисляме всичко, независимо дали е застъпник, дали е наблюдател...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ще помислим по този въпрос.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Много ви се моля. А пък е много важно точно за застъпниците и представителите на политическите партии с оглед купуването и продаването на гласове. Ти да нямаш списък, в който да знаеш, че Гюро Михайлов е в тази секция: в 7 ч. е влязъл и е излязъл в 13 ч. В буквалния смисъл не контролираме по абсолютно никакъв начин изборния процес. Аз така мисля. Благодаря много.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Може ли да резюмирам? Таня, всъщност става дума за дневник.

ТАНЯ ЦАНЕВА: На мен ми е пределно ясно за какво става въпрос.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Но има една тънкост и вие трябва да отработите това. Там пише, че в една секция могат да работят от една организация двама души, но вътре в помещението – не повече от един. Това е презумпция, че в целия този 14-часов изборен ден от 6 до 20 ч., всъщност от моята организация веднъж като ми се запишат двама души в тази секция, ако тръгнат да обикалят други секции, не могат да бъдат заместени от трети човек. Разбираш ли?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Аз затова казах, че един член на секционната комисия ще трябва да прави само това. Защото ние не можем да направим тетрадка за наблюдателите, а да не направим списък на застъпниците и за представителите на партиите. Тоест, става за всички. И това ще означава: Иван... от еди-коя си структура – в еди-колко часа...

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Не, не може час по час.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Как ще се направи тогава?

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Просто когато отидат в 11 ч. двамата от ГИСДИ, те се записват и оттам-нататък целия ден все едно са наблюдавали секцията, независимо дали са били половин час или шест часа. И второто записване е при протокола. Когато се пише вече в самото броене и се получават протоколи, вече втори път се

пише: един или двама или нито един от тези двама регистрирани от ГИСДИ дали са наблюдавали и...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Ние в момента противоречи на кодекса. В Изборния кодекс е казано, че наблюдателите не са ангажирани с конкретна секция. Ние в момента искаме да ги запишем в тази секция и те да не могат да бъдат другаде.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Никой не е казал такова нещо.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Така излиза на практика.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Не, не излиза така. Моите двама наблюдатели могат да покриват десет секции. Те отиват и двама по двама се записват в десет секции. Един час седят на едното място, половин час – на другото място. Връщат се след това 15 минути. Те могат да си обикалят. В този смисъл те не са закрепостени. Но вече вътре в самата секция регистрират ли се двама, не могат току-така да се подменят. Това е защото сте записали, че не повече от двама души могат, а вътре в помещението – един. Под секция се разбира дворът на училището, там където пушат накрая...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не. Вътре в секцията е, не е извън секцията.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: В района на секцията.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Няма район на секцията. Секцията е вътре.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: На миналите избори обсъждахме разликата между изборно помещение и секция.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Помещението е стаята, а коридори, дворове и т.н. е секцията. Условно казано единият трябва да е в коридора, а другият – в секцията и след това да се сменят. Вътре в стаята не може да са двамата едновременно. Другият обикаля. Това е текст, който всъщност създава трисмислица. Не знаеш как да го разбираш: вътре само единият, но не повече от двама на секция.
(Реплики.)

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Току-що проверих и двата файла. Тук няма брой на избирателите по секции. Има адреси.

ЕМИЛИЯ КОНСТАНТИНОВА: По повод на методическите указания искам да се обърна към вас като членове на Изборния борд.

От Министерския съвет принципно дават указанията кой осигурява изборните книжа конкретно. Понякога се случва да пропуснат някои от отделните изборни книжа. Може би си спомняте, че на предходните парламентарни избори имаше един протокол, с който секционните избирателни комисии си предаваха чувалите с материалите и бюлетините на една приемателна комисия в областната администрация. И протоколът, с който се предаваха тези книжа и материали, не беше залегнал като ангажимент на никоя структура – нито на общинската администрация, нито на областната администрация, нито на никого. И на практика се осигуряваше в последния момент от областната администрация в хиляди бройки.

Просто искам да ви помоля да се обърне внимание на това нещо и на тези разяснения. Много внимателно да бъде определен списъкът с изборните книжа и кой какво осигурява.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Става дума за протокола, според който, след като е свършена работата в РИК, СИК си взима отново чувала и го носи в комисията в общинската администрация...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не е така. Аз приемах протоколите от РИК в евроизборите. РИК носят тук протоколите и списъците.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Носят протоколите и списъците. Всичките други книжа отиват в тази комисия, за която говорим. Затова Емилия казва да има специален протокол - приемо-предавателен.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Естествено, има приемо-предавателен протокол и тези помещения се запечатват в общинската администрация. Те не могат да се разпечатват. Ако трябва нещо да се направи, те искат разрешение от ЦИК, за да се отвори помещението.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Не го оспорваме, но тя каза, че трябва ясно да се каже какъв е този протокол и кой е отговорен за него.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Говорим за различни неща в момента.

ЕМИЛИЯ КОНСТАНТИНОВА: Принципно за всички изборни книжа, които трябва да се осигурят на СИК или РИК, да

бъде много внимателно проверен списъкът. Да не се пропусне нещо. Моят опит е от работата с общинската администрация. Понякога, ако има пропуск, този пропуск се установява на момент, когато е късно.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Разбрах. Министерският съвет трябва да ги комплектува както трябва. Но това също е работа и на наблюдателите. Те имат право да присъстват във всички фази и всички етапи на изборния процес. Може да присъстват и при предаване на материалите и да се поинтересуват всичко ли е предадено, всичко ли е описано в протокола и т.н. ЦИК няма как да упражни този контрол.

ЕМИЛИЯ КОНСТАНТИНОВА: Не, аз просто насочих тази молба към членовете на Изборния борд, защото принципно тези указания се дават от Министерския съвет, а не от Централната изборителна комисия.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Администрацията се занимава с това.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Искам да поставя един друг въпрос. Вчера е била отказана регистрация на още една организация, която е свързана с Бареков. Където мотивите са били това, че именно той е председател на тази организация.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Прието е решение и то е качено на сайта на Централната изборителна комисия.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Този път отказът не е, че не са представили списък с наблюдатели, а всъщност защото се влиза в конфликт...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Той е председател и на такава неправителствена структура, и на партия. Ние включихме чл. 116, но аз не мисля, че ще ни помогне много.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: На предишната му организация беше отказана регистрация също. Вярно ли е тогава, че против този отказ са гласували само двама човека? Тоест, за неговата регистрация, въпреки че е било видно, че той не представя този списък?

Непредставянето на списъка за регистриране на наблюдатели е обективна предпоставка да му бъде отказана регистрацията.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Да.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Но въпреки това Ерхан Чаушев и госпожа Алексиева са гласували той да бъде регистриран.

ТАНЯ ЦАНЕВА: При нас, когато гласуваш, имаш право да обясниш отрицателния си вот. Колегата Ерхан Чаушев мисля, че не го коментира, а госпожа Алексиева каза, че тя също е „за“, но тъй като няма никакво основание да отказваме регистрацията по морални причини...

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз имам информация, че член на ЦИК от квотата на НДСВ не е участвал в гласуването. Не е гласувал нито за, нито против.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Няма такова нещо. Не може да бъде.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Има видео. Говоря за предаването онлайн. Това е конфликт на интереси.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Това няма как да стане, защото се брои колко души са в залата и колко са за и против. Това се казва поименно. *(Реплики.)*

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Един технически въпрос. В порядъка на икономия сте направили нещо, което не е редно според мене. Порано удостоверенията се получаваха на лист А4, а сега са четири на един лист. При това са написани с възможно най-малките букви.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Това беше искане от някои неправителствени организации и от някои наблюдатели.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Кои?

ТАНЯ ЦАНЕВА: Сега в момента не мога да кажа. Не мога да се сетя кои. Беше поставен въпросът.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Аз гледах едни чичковци по анцузи как изнасяха удостоверенията...

ТАНЯ ЦАНЕВА: Миналата година сме направили 63 000 удостоверения. Сега ни помолиха да бъдат 15 000.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Просто не е функционално.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Функционално е, но в случая сте прав, че шрифтът е дребен. Аз днес видях едно готово удостоверение. Не е четливо – този шрифт е микроскопичен, с лупа трябва да се гледа. Проблемът е, че ние сега не можем да ги сменим...

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Тогава увеличете буквите максимално. Важни са името, организацията и датите. Другото да си остане ситничко, но важните неща да са едри, болдвани.

ТАНЯ ЦАНЕВА: Не съм ги видяла като проект. Други колеги се занимават с това.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз още не съм ги видяла. Колега ги е взел вчера, но не съм ги гледала.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Предлагам да се ориентираме към приключване.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Следващото заседание на Обществения съвет е на 9 септември 2014 г., вторник, от 14,00 ч.

Закривам заседанието.

(Закрито в 16,00 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Даниел Стоянов

Стенограф:

Цвета Минева